

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 1, Sahitya

(काव्यप्रकाश:-१ तः ६ उल्लासपर्यन्तम्)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे समानाङ्काः । 5x20=100

- (१) काव्यप्रयोजनानि, काव्यकारणञ्च यथाग्रन्थं विशदयत ।
- (२) 'लक्षणा तेन षड्विधा' -व्याख्यात ।
- (३) संयोगादिभिः अर्थनिर्णयं कथं भवति इति सोदाहरणं विवृणुत ।
- (४) मम्मटाचार्यस्य विषयनिरूपणशैलीं यथाग्रन्थमुपपादयत ।
- (५) अर्थशक्तिमूलकसंलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्य भेदान् सोदाहरणं लिखत ।
- (६) शशङ्कुकमते रसस्वरूपं विशदीकृत्य रससूत्र समन्वयं प्रदर्शयत ।
- (७) 'तेनायं द्वादशात्मकः' -इति कारिकां सोदाहरणं स्पष्टयत ।
- (८) गुणीभूतव्यङ्ग्यभेदान् सोदाहरणं विवेचयत ।
- (९) भ्रमधार्मिक विश्रब्धः .....इत्यस्य व्याख्यां विधाय यथाग्रन्थं व्यापकविरुद्धोपलब्धि प्रकारं विवृणुत ।
- (१०) सोदाहरणं चित्रकाव्यस्य स्वरूपं निरूपयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 2, Sahitya

(दशरूपकम् (सम्पूर्णम्))

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे समानाङ्काः । 5x20=100
- (१) काः पञ्चावस्थाः ? सलक्षणं ताः विचारयत ।
- (२) मुखसन्ध्यङ्गानि कानि ? सोदाहरणं लिखत ।
- (३) अर्थोपक्षेपप्रकाराः के ? सोदाहरणं स्पष्टयत ।
- (४) नायकसामान्यगुणान् सोदाहरणं निरूपयत ।
- (५) अष्टविधशृङ्गारनायिकानां लक्षणानि सोदाहरणं विवृणुत ।
- (६) नाटकलक्षणानि सविस्तरमालोचयत ।
- (७) दशरूपकोक्तं रसस्वरूपं निरूपयत ।
- (८) प्रकरण-भाण-प्रहसनानां लक्षणं सोदाहरणं विवेचयत ।
- (९) व्यभिचारीभावान् निरूपयत ।
- (१०) अलङ्कारशास्त्रे दशरूपकस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 3, Sahitya

(ध्वन्यालोकः-१,२,४ उद्योताः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे समानाङ्काः । 5x20=100

- (१) ध्वनिकारस्य अलङ्कारशास्त्रं प्रति योगदानं विशदयत ।
- (२) ध्वन्यालोकस्य मङ्गलाचरणं विलिख्य, तत्र वस्तु-अलङ्कार-रसभेदेन ध्वनित्रयं कथमस्तीति प्रदर्शयत ।
- (३) अलङ्कारेषु ध्वनेरन्तर्भवं निराकुरुत ।
- (४) प्रतीयमानं पुनरन्यदेव.....इति कारिकां विवृणुत ।
- (५) अर्थशक्तिमूलध्वनेः भेदान् यथाग्रन्थं निरूपयत ।
- (६) अविवक्षितवाच्यध्वनेः भेदौ सोदाहरणं स्पष्टयत ।
- (७) ध्वन्यालोकदिशा ध्वन्याभासनिरूपणं कुरुत ।
- (८) महाभारते शान्तरसमुपस्थापयत ।
- (९) संवादस्वरूपं प्रतिपाद्य तस्य भेदान् विवृणुत ।
- (१०) रसध्वनिः-रसवदलङ्कारयोः भेदं दर्शयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 4, Sahitya

(कादम्बरी (कथामुखम्) -नीलकण्ठविजयचम्पू (प्रथमाश्वासः) औचित्यविचारचर्चा (आदितः-शान्तरसौचित्यं यावत्))

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः।** **5x10=50**
- (१) बाणभट्टस्य वंशपरिचयं यथाग्रन्थं विशदयत ।
  - (२) वैशम्पायनस्य वृत्तान्तं लिखत ।
  - (३) बिन्ध्याटवीं वर्णयत ।
  - (४) शूद्रकस्य चरित्रं लिखत ।
  - (५) जाबाल्याश्रमं वर्णयत ।
  - (६) 'गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति'-इत्युक्तिं वर्णयत ।
  - (७) चण्डालकन्यका वर्णनं कुरुत ।
  - (८) 'रजोजुषे जन्मनि.....' इत्यादि श्लोकं व्याख्यात ।
  - (९) जीर्णशालमलीवृक्षमुद्दिश्य लिखत ।
  - (१०) वृद्धशबरवर्णनं कुरुत ।
- II. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।** **3x10=30**
- (१) अमरावती वर्णने कवेः कल्पनाचातुरीं निरूपयत ।
  - (२) इन्द्रस्य दिनचर्यां लिखत ।
  - (३) दुर्वाससः शापवृत्तान्तं लिखत ।
  - (४) देववारकान्तानां विलासानि वर्णयत ।
  - (५) प्रथमाश्वासस्य कथां संक्षेपेण लिखत ।
  - (६) नीलकण्ठदीक्षितस्य परिचयं लिखत ।
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त।** **2x10=20**
- (१) किन्नाम गुणौचित्यं सोदाहरणं व्याख्यात ।
  - (२) 'तिलकं बिभ्रती सूक्तिः.....' व्याख्यात ।
  - (३) करुणारसौचित्यं सोदाहरणं व्याख्यात ।
  - (४) क्षेमेन्द्रस्य चरित्रं लिखत ।

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 5, Sahitya

(क) प्रतापरुद्धीये-नायककाव्यप्रकरणे (ख) अष्टादशपुराणपरिचयः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

(क) प्रतापरुद्धीये-नायककाव्यप्रकरण

I. पञ्चप्रश्नान् समाधत्त ।

5x20=100

- (१) नायकगुणान् विशदयत ।
- (२) शृङ्गारनायिकाः का ? सोदाहरणं स्पष्टयत ।
- (३) विद्यानाथाभिमतं नायकस्वरूपान् विशेषान् च स्पष्टयत ।
- (४) व्यञ्जनावृत्तिं विशदयत ।
- (५) रीतयः कति विवृणुत ।

(ख) अष्टादशपुराणपरिचयः

- (१) पुराणं पञ्चलक्षणं विशदयत ।
- (२) कूर्मपुराणस्य स्वरूपं लिखत ।
- (३) श्रीमद्भागवतपुराणं किमर्थं सर्वेषु पुराणेषु प्राधान्यं स्थानं भजते इति प्रतिपादयत ।
- (४) शिवपुराणस्य माहात्म्यं विवेचयत ।
- (५) पुराणस्य प्रादुर्भावः, पुराणस्य प्रतिपाद्याः अंशाः के इति विवृणुत ।

000